

Sytuacja gospodarstw domowych w województwie śląskim w 2018 r.

11.10.2019 r.

↑ 6,8%

Wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na osobę w gospodarstwach domowych w odniesieniu do 2017 r.

W 2018 r. sytuacja materialna badanych gospodarstw domowych w województwie śląskim poprawiła się. W skali roku zanotowano wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na osobę w gospodarstwach domowych (o 6,8%), przy jednoczesnym spadku wydatków na 1 osobę w gospodarstwie (o 0,7%). Wystąpił spadek spożycia większości artykułów żywnościowych, natomiast wzrost wyposażenia gospodarstw

domowych w dobra trwałego użytkowania nowej generacji. Gospodarstwa domowe lepiej oceniły swoją sytuację materialną niż w 2017 r.

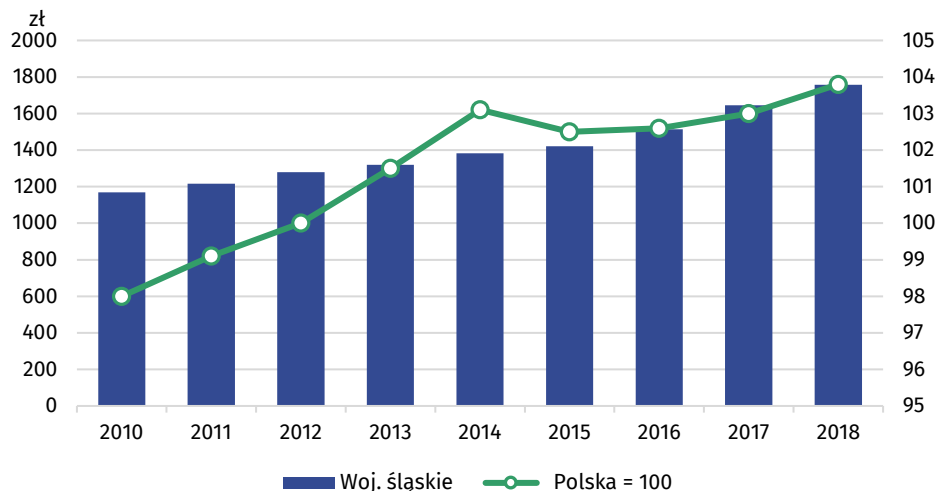
Budżety gospodarstw domowych

Badanie budżetów gospodarstw domowych stanowi podstawowe źródło informacji o warunkach bytu ludności, strukturze i poziomie dochodów, wydatkach, spożyciu ilościowym żywności oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania. Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną, która daje możliwość uogólnienia wyników na całą zbiorowość gospodarstw domowych.

W województwie śląskim w 2018 r. badaniem budżetów objęto 4114 gospodarstw domowych, tj. 11,4% wszystkich badanych gospodarstw w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,54 (w kraju – 2,64) i nie zmieniła się w porównaniu z 2017 r. Gospodarstwa domowe osób pobierających świadczenia społeczne składały się przeciętnie z 1,14 osoby (podobnie jak przed rokiem). W skali roku przeciętna liczba osób pracujących w gospodarstwach domowych nieznacznie zmniejszyła się (z 0,99 do 0,98 osób), natomiast liczba osób pozostających na utrzymaniu w gospodarstwach nie zmieniła się (0,38 osób).

Decydujący wpływ na poziom warunków życia członków gospodarstwa domowego ma dochód rozporządzalny, który jest sumą bieżących dochodów (pieniężnych i niepieniężnych) gospodarstwa domowego pomniejszoną o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek. Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Wykres 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Gospodarstwa domowe objęte badaniem budżetów w województwie stanowiły 11,4% ogółu badanych gospodarstw w kraju

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2018 r. w województwie śląskim wyniósł 1757,03 zł i był o 63,57 zł wyższy niż w kraju. W skali roku dochód rozporządzalny w województwie zwiększył się o 6,8% (w kraju wzrósł o 6,0%).

W strukturze dochodu rozporządzalnego największy udział miały dochody uzyskiwane z pracy najemnej (53,7% w 2018 r. wobec 53,5% w 2017 r.) oraz dochody ze świadczeń społecznych (30,2% w 2018 r. wobec 29,2% w 2017 r.). Dochody z pracy na własny rachunek stanowiły 6,8% dochodu rozporządzalnego (podobnie jak przed rokiem).

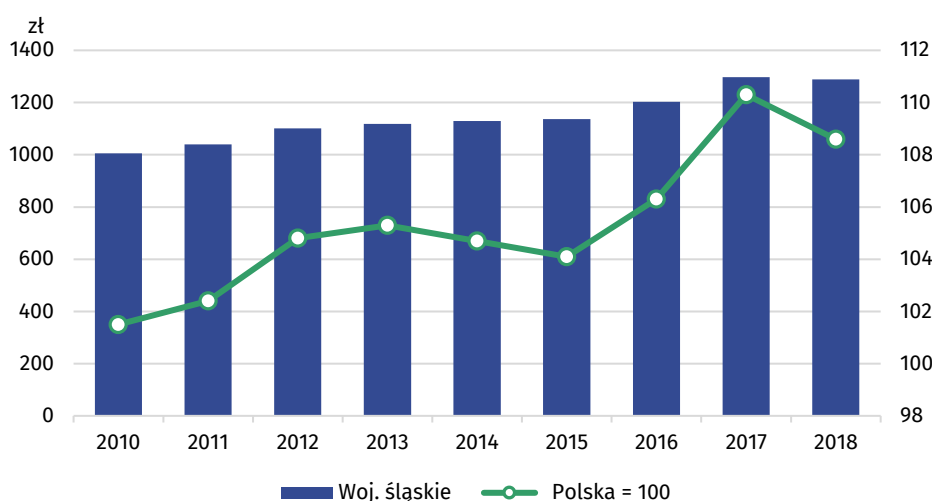
Tablica 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych według źródeł utrzymania

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	
	w zł	w zł	2017 = 100
Ogółem	1645,75	1757,03	106,8
w tym dochód do dyspozycji	1583,69	1691,76	106,8
w tym:			
z pracy najemnej	881,00	944,31	107,2
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	9,56 ^a	4,49 ^b	47,0
z pracy na własny rachunek	112,39	118,91	105,8
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	480,18	531,01	110,6
z pozostałych świadczeń z ubezpieczeń społecznych	114,66	107,82	94,0

a-b Błąd szacunku przekracza 10% i wynosi: a – 41,08%, b – 48,12%.

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. dary, niektóre podatki, składki płacone samodzielnie przez pracownika na ubezpieczenia społeczne, odszkodowania za wyrządzone szkody) jest dochodem do dyspozycji, który gospodarstwa domowe przeznaczają na wydatki na zakup towarów i usług konsumpcyjnych oraz przyrost oszczędności. W 2018 r. przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji w województwie śląskim wyniósł 1691,76 zł i był o 48,62 zł wyższy niż w kraju. W skali roku dochód do dyspozycji zwiększył się o 6,8% (w kraju o 6,1%).

Wykres 2. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2018 r. w województwie śląskim wyniosły 1288,63 zł (w kraju – 1186,86 zł) i były o 0,7% niższe niż przed rokiem. W strukturze wydatków gospodarstw domowych dominowały wydatki na towary i usługi konsumpcyjne, których wartość zmniejszyła się w skali roku o 0,9%. Największy spadek wydatków w skali roku odnotowano w grupach łączność (o 14,4%) oraz użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (o 13,8%). Mniej niż w 2017 r. wydatkowano również m.in. na edukację (o 11,1%), rekreację i kulturę (o 6,0%), restauracje i hotele (o 4,1%), natomiast znacznie

Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie śląskim był o 3,8% wyższy niż w kraju

Przeciętne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie śląskim były o 8,6% wyższe niż w kraju

więcej na transport (o 36,2%). Gospodarstwa domowe przeznaczały również więcej środków niż przed rokiem na wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (o 9,1%) oraz na żywność i napoje bezalkoholowe (o 2,6%).

Tablica 2. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych według rodzajów

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	
		w zł	w odsetkach
Ogółem	1297,07	1288,63	100,0
Towary i usługi konsumpcyjne ^a	1235,00	1223,35	94,9
w tym:			
żywność i napoje bezalkoholowe	297,82	305,50	23,7
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	34,21	34,42	2,7
odzież i obuwie	60,59	59,08	4,6
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	290,03	250,00	19,4
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	66,54	72,58	5,6
zdrowie	68,37	64,96	5,0
transport	102,25	139,24	10,8
łącznie ^b	56,76	48,56	3,8
rekreacja i kultura	100,28	94,22	7,3
edukacja	11,66	10,37	0,8
restauracje i hotele	51,95	49,81	3,9
Pozostałe wydatki	62,06	65,27	5,1

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. **b** Łącznie z wydatkami za usługi internetowe.

W 2018 r., podobnie jak w latach poprzednich, utrzymywała się tendencja spadkowa spożycia większości podstawowych artykułów żywnościowych. Spadek spożycia w skali roku dotyczył zwłaszcza pieczywa i produktów zbożowych (o 4,4%), olejów i tłuszczów (o 3,4%), ryb i owoców morza (o 2,8%), warzyw (o 2,4%), mleka (o 1,9%) oraz jaj (o 1,3%). Wzrosło natomiast spożycie cukru (o 5,3%), wód mineralnych i źródlanych (o 4,5%), serów i twarogów (o 3,4%) oraz soków owocowych i warzywnych (o 1,8%). Spożycie jogurtów, kawy, herbaty, kakao oraz owoców pozostało na poziomie sprzed roku.

W skali roku zanotowano spadek spożycia większości artykułów żywnościowych, w tym największy pieczywa i produktów zbożowych (o 4,4%)

Tablica 3. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	
		województwo	Polska
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	5,69	5,44	5,48
Mięso ^b w kg	5,26	5,19	5,20
Ryby i owoce morza ^c w kg	0,36	0,35	0,28
Mleko ^d w l	2,59	2,54	2,94
Jogurty w kg	0,47	0,47	0,52
Sery i twarogi ^e w kg	0,87	0,90	0,87
Jaja w szt.	11,91	11,75	11,09
Oleje i tłuszcze ^f w kg	1,16	1,12	1,07
Owoce w kg	3,74	3,74	3,75
Warzywa w kg	7,53	7,35	7,92
Cukier w kg	0,76	0,80	0,94

a Bez mąki ziemniaczanej. **b** Łącznie z boczkiem surowym. **c** Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych oraz bez konserw rybnych. **d** Bez zagęszczonego i w proszku. **e** Bez serków śródkich. **f** Bez boczku surowego.

W województwie śląskim w 2018 r. w porównaniu z przeciętnym spożyciem w kraju zanotowano większe spożycie na osobę takich artykułów jak: ryby i owoce morza (o 25,0%), jaja (o 6,0%), oleje i tłuszcze (o 4,7%), sery i twarogi (o 3,4%). Mniejsze było natomiast spożycie np. cukru (o 14,9%), mleka (o 13,6%), jogurtów (o 9,6%) oraz warzyw (o 7,2%).

Wykres 3. Udział gospodarstw domowych wyposażonych w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a w gospodarstwach domowych ogółem

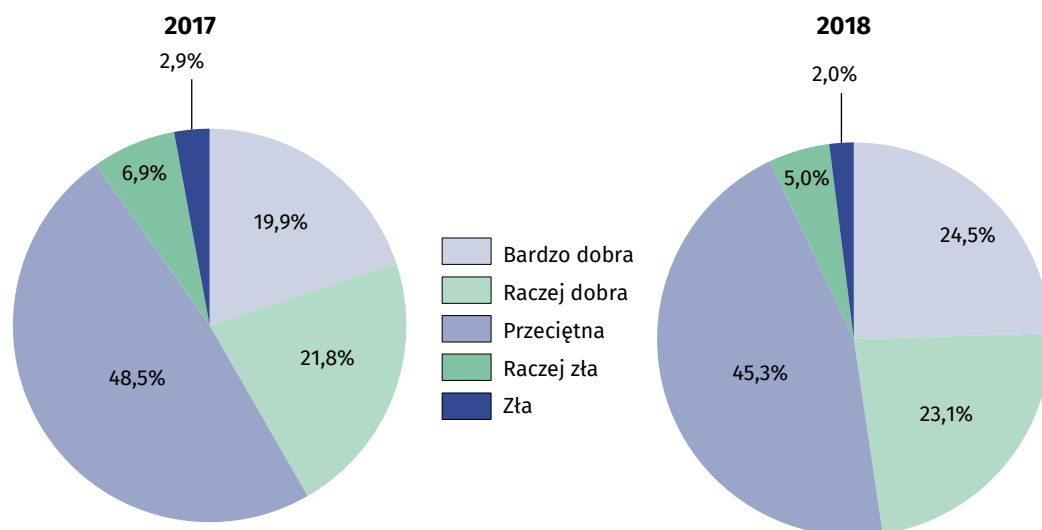

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. **b** Obejmuje radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

Tradycyjnie za miarę zaspokojenia potrzeb materialnych przyjmuje się poziom wyposażenia w dobra trwałego użytkowania. Gospodarstwa domowe w województwie śląskim są coraz lepiej wyposażone m.in. w sprzęt RTV i sprzęt AGD nowej generacji. Przybywa gospodarstw domowych posiadających smartfon, zmywarkę do naczyń oraz kuchenkę mikrofalową. W 2018 r. powszechnie występującymi w gospodarstwach domowych dobrami trwałego użytkowania były: telefon komórkowy (ponad 97% gospodarstw), odbiornik telewizyjny (97,0%), pralka automatyczna (prawie 96%). Ponad trzy czwarte gospodarstw (76,2%) posiadało urządzenie z dostępem do Internetu (np. komputer, laptop, tablet, telewizor, smartfon i inne), trzy czwarte było wyposażone w komputer osobisty, a prawie dwie trzecie posiadało samochód osobowy.

Gospodarstwa domowe w województwie śląskim były lepiej wyposażone m.in. w sprzęt RTV i AGD nowej generacji (wzrost w skali roku udziału gospodarstw posiadających smartfon o 8,2 p. proc., zmywarkę do naczyń o 4,1 p. proc., kuchenkę mikrofalową o 3,8 p. proc.)

Wykres 4. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego

W porównaniu z 2017 r. poprawiła się subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych województwa śląskiego. W 2018 r., jako raczej dobrą lub bardzo dobrą swoją sytuację postrzegało 47,6% gospodarstw domowych, natomiast jako raczej złą albo złą – 7,0%, podczas gdy przed rokiem odpowiednio: 41,7% i 9,8%.

82,9%

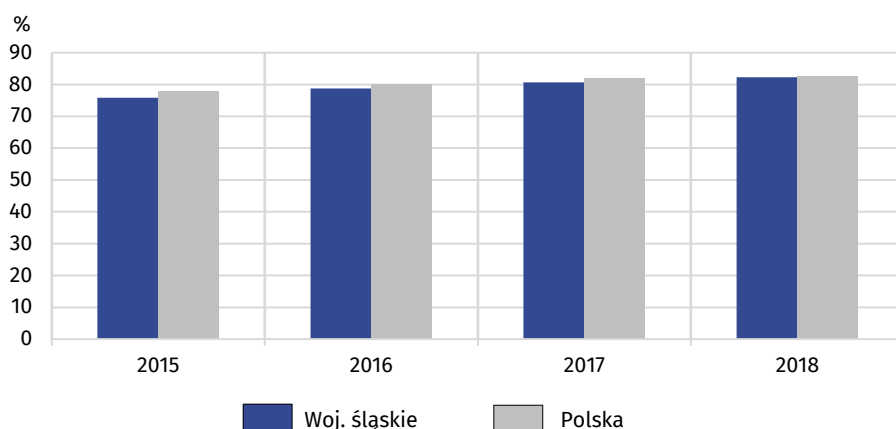
Udział gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w badanej zbiorowości gospodarstw domowych

W 2018 r. wśród badanej zbiorowości gospodarstw domowych udział gospodarstw domowych wyposażonych w komputer wyniósł 82,3%, a posiadających dostęp do Internetu w domu – 82,9% i był wyższy niż w 2017 r. odpowiednio o: 1,6 p. proc. i 1,9 p. proc.

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych przez gospodarstwa domowe

Badanie o wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnej przez gospodarstwa domowe stanowi źródło informacji o wyposażeniu gospodarstw w urządzenia ICT oraz dostępie do Internetu. Dane dotyczą gospodarstw domowych z co najmniej jedną osobą w wieku 16-74 lata. Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną, która daje możliwość uogólniania wyników na całą zbiorowość gospodarstw domowych.

Wykres 5. Udział gospodarstw domowych wyposażonych w komputer^a w badanej zbiorowości gospodarstw domowych

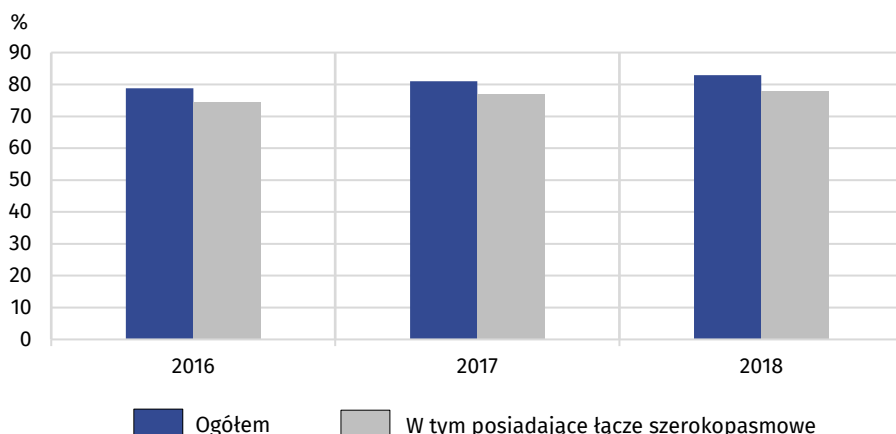

^a Komputery stacjonarne, przenośne (laptopy) i podręczne (palmtopy i organizery).

W 2018 r. w województwie śląskim 82,3% gospodarstw domowych, z przynajmniej jedną osobą w wieku 16-74 lata, posiadało co najmniej jeden komputer (w kraju – 82,7%). Udział takich gospodarstw domowych z roku na rok systematycznie wzrasta i w porównaniu z 2017 r. zwiększył się o 1,6 p. proc.

Dostęp do Internetu w domu w województwie posiadało 82,9% gospodarstw domowych (w kraju – 84,2%), tj. o 1,9 p. proc. więcej niż w 2017 r. Gospodarstwo domowe mające łącze szerokopasmowe stanowiły prawie 94% ogółu gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu.

Wykres 6. Udział gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu^a w badanej zbiorowości gospodarstw domowych

^a Dane dotyczą gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w miejscu zamieszkania, przez komputery stacjonarne, przenośne i podręczne, telefony komórkowe, konsole do gier komputerowych i inne urządzenia.

Opracowanie merytoryczne:
Śląski Ośrodek Badań Regionalnych
Anna Owczarek
Tel: 32 779 12 63
e-mail: a.owczarek@stat.gov.pl
Michał Przybyła
Tel: 32 779 12 32
e-mail: m.przybyla@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Śląski Ośrodek Badań Regionalnych
Informatorium
Tel: 32 779 12 33, 32 779 12 34
e-mail: InformatoriumKCE@stat.gov.pl

 katowice.stat.gov.pl

 @Katowice_STAT

 @GlownyUrządStatystyczny

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w województwie śląskim w 2007 r.](#)

[Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w jednostkach administracji publicznej, przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2018 roku](#)

[Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych w latach 2014-2018](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – Ludność](#)

[Dziedziczne Bazy Wiedzy – Warunki Życia Ludności](#)

[System Monitorowania Rozwoju STRATEG](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Internet](#)

[Łącze szerokopasmowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)